УДК 339.5 **DOI**: https://doi.org/10.31521/modecon.V17(2019)-28

Неліпович О. В., науковий співробітник відділу дослідження митних ризиків НДЦ МС НДІ ФП Університету державної фіскальної служби України, м. Хмельницький, Україна

ORCID ID: 0000-0002-8095-7069
e-mail: neli2002@ukr.net

Особливості застосування автоматизованих систем управління митними ризиками: європейський досвід

Анотація. *У статті розглянуто європейський досвід застосування автоматизованих систем управління митними ризиками. Найбільша увага в статті приділена досвіду використання систем управління ризиками в розвинених країнах, які мають багаторічний досвід використання відповідних систем у митному контролі, зокрема досвіду Великобританії. Визначено, що системі управління ризиками приділяється особлива увага в системі митних органів ЄС, яка охоплює не тільки митну сферу, а й захищає економічні інтереси країн – учасниць, дозволяє забезпечувати рух товарів, який, у свою чергу, є не тільки конкурентоздатним, а й безпечним для споживачів. Доведено, що особливість системи управління ризиками (СУР) у Великобританії полягає в здатності до оновлення і самовдосконалення. Система управління ризиками як видає певні вказівки з митного контролю, так і збирає інформацію про результати застосування цих вказівок. Отже, вона аналізує інформацію про ефективність заходів щодо мінімізації ризиків. У статті визначено відмінності вітчизняної СУР від європейської, які заважають підвищенню ефективності її функціонування та запропоновано основні напрями їх усунення.*

Ключові слова: *автоматизована система управління ризиками; система управління ризиками; програма з оцінки ризиків; обмін інформацією.*

Nelipovych Olena, Researcher of the Department of Customs Risk Research Scientific and Research Center of Custom Affairs Scientific and Research Institute of Fiscal Policy University of the State Fiscal Service of Ukraine, Khmelnitsky, Ukraine

Features of Application of Automated Customs Risk Management Systems: European Experience

Introduction. *The current stage of development of the world economy is characterized by processes of integration and internationalization, which require the creation of a coherent global system of foreign trade regulation. A significant role is played by the introduction and development of a risk management system (CSR) as a unique instrument of integral and integrated customs control, which will allow to move to the new principles of security of international supply chains, to ensure the implementation of a fundamentally new approach to the interaction of customs and business on the basis of public-private partnership and trust.*

Purpose. *The purpose of this article is to clarify the features of the implementation of automated customs risk management systems in the European Union.*

Results. *The article discusses the European experience of using automated customs risk management systems. The greatest attention in the article is given to the experience of using risk management systems in developed countries with many years of experience in using appropriate systems in customs control, in particular the experience of the United Kingdom. It has been determined that the risk management system is given special attention in the system of EU customs authorities, which covers not only the customs sphere, but also protects the economic interests of the participating countries, allows for the movement of goods, which in turn is not only competitive, but also safe for consumers . A feature of the risk management system (RMS) in the UK lies in its ability to update and improve itself. The risk management system both issues certain instructions on customs control and collects information on the results of the application of these instructions. Thus, she analyzes information about the effectiveness of measures to minimize risks.*

Conclusions. *The article identifies the differences between the domestic RMS from the European one, which impede the increase in the efficiency of its functioning and suggests the main directions for their elimination.*

Keywords: *automated risk management system; risk management system; foreign experience; risk assessment program; information exchange.*

JEL Classification: *H00.*

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку світової економіки характеризується процесами інтеграції та інтернаціоналізації, що вимагають створення цілісної глобальної системи регулювання зовнішньої торгівлі. Значну роль відіграє впровадження і розвиток системи управління ризиками (СУР) як унікального інструменту інтегрально-цілісного митного контролю, що дозволить перейти на нові принципи безпеки міжнародних ланцюгів постачань товарів, забезпечити реалізацію принципово нового підходу до взаємодії митниці та бізнесу на основі державно-приватного партнерства та довіри. За останні два десятиліття проблема вдосконалення форм і методів митного контролю із застосуванням системи управління ризиками набула значної актуальності. Найбільша

Стаття надійшла до редакції: 21.10.2019
Received: 21 October 2019

увага приділяється розвиненим країнам, що мають багаторічний досвід використання СУР в митному контролі, зокрема країнам-учасницям Європейського Союзу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розробці проблематики, пов'язаної з управлінням митними ризиками та розбудові ефективної системи управління митними ризиками присвячено праці відомих українських та закордонних вчених, зокрема І. Бережнюка, В. Гранатурова, Б. Мороза, Ф. Найта, П. Пашка, С. Терещенка, І. Несторишена, В. Туржанського та інших. Науковці зосереджували свою увагу на визначенні митних ризиків, аналізі та оцінці ризиків проходження процедур митного контролю, висвітленні організаційних аспектів функціонування чинної автоматизованої системи управління ризиками. Разом з тим, деякі її аспекти, зокрема ті, що пов'язані із з'ясуванням особливостей застосування автоматизованих систем управління митними ризиками в Європейському Союзі, ще не отримали належного висвітлення та потребують подальшого дослідження.

Постановка завдання. Метою написання статті є з'ясування особливостей застосування автоматизованих систем управління митними ризиками в Європейському Союзі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Система управління ризиками застосовується, перш за все, для забезпечення якісного виконання митницями форм митного контролю та, як результат, збільшення надходжень митних платежів до державного бюджету. Митниці застосовують СУР для визначення товарів, транспортних засобів, документів і осіб, що підлягають митному контролю, форм митного контролю, застосовуваних до таких товарів, а також ступеня проведення митного контролю.

В Україні СУР почала впроваджуватись у роботу митних органів з 2005 року. Наразі аналіз та оцінка ризиків здійснюється у режимі on-line. Автоматизована система управління ризиками (АСУР) дає змогу електронного відбору документів або переміщень товарів, транспортних засобів, осіб через державний кордон, за якими необхідно посилити митний контроль, визначити перелік митних формальностей, оцінити найбільш ризикові зовнішньоекономічні транзакції. Державна фіскальна служба України розвиває та вдосконалює систему управління ризиками у сфері митного контролю. Уряд схвалив відповідну Стратегію розвитку системи управління ризиками, реалізація якої розрахована на 5 років – до 2022 року [1].

Застосування СУР досить активно практикується в країнах Європейського Союзу, їй приділяється особлива увага в системі митних органів ЄС, яка охоплює не тільки митну сферу, а й захищає економічні інтереси країн-учасниць, дозволяє забезпечувати рух товарів, який, у свою чергу, є не тільки конкурентоздатним, а й безпечним для споживачів.

Зауважимо, що Правила ЄС щодо управління ризиками в основному викладені в статті 46 Митного кодексу Союзу (UCC). Значна кількість інших положень також представляє безпосередній інтерес для здійснення управління митними ризиками, зокрема: стаття 6: Засоби для обміну та зберігання інформації та загальних вимог до даних; стаття 12: Обмін інформацією та захист даних; стаття 16: Електронні системи; статті 47-50: Митний контроль і всі правила, що містяться в розділах IV, V, VI або VIII [2].

Управління ризиками в Європі покладено на Центри інформації та аналізу ризику: вони є у всіх країнах ЄС і структурно входять до складу митних органів або інших держустанов. При цьому вони активно здійснюють обмін інформацією і це є основою їх діяльності. Так, наприклад, для взаємодії між митницями різних країн існує ціла система, яка називається CIS (Customs Information System). Вона також впроваджена в роботу портів, аеропортів і пропускних пунктів на кордоні. Система містить базу даних, де зберігається інформація про можливі або підтверджені злочини в країнах ЄС. Крім того, митні органи мають доступ до даних інших відомств – податкового, органів правопорядку та інших, які також передають інформацію про недобросовісних суб'єктів господарювання.

У діяльності цих підрозділів використовуються спеціалізовані програми з оцінки ризику:

– RJKS – система оцінки й контролю ризику застосовується в Литві;

– ATLAS – інформаційна система, за допомогою якої формуються профілі ризиків в Німеччині;

– Risico – інформація в галузі ризиків, пов'язаних з вантажами, судами, транспортними засобами і авіапасажирами, використовувана в Нідерландах;

– INGRID (Indicateur de Geslion des Ressources de la Douane) – індикатор внутрішнього управління ресурсами митниці, який використовується у Франції [3, с. 54].

Важливою особливістю європейської СУР є те, що бізнес теж надає інформацію. Компанія може звернутися в митницю з приводу неякісного виконання роботи іншим учасником ланцюга постачань – перевізником, контрагентом або складом. Митниця не залишить звернення без уваги і буде ретельно розглядати даний факт. Це змушує багато компаній підтримувати високий рівень сервісу для клієнтів.

Метою CRMF (Customs Risk Management Framework – системи управління митними ризиками) є:

– еквівалентний рівень захисту для всього Європейського Союзу;

– гармонізоване застосування митного контролю з боку держав-членів;

– спільний підхід до визначення пріоритетів та розподілу ресурсів;

– належний баланс між митним контролем та спрощенням законної торгівлі.

CRMF базується на п'яти стовпах:

– визначення та контроль руху товарів високого ризику з використанням загальних критеріїв ризику;

– визначення пріоритетних контрольних зон, які підлягають більш інтенсивному контролю протягом певного періоду часу;

– систематичний та інтенсивний обмін інформацією про ризики між митними органами через систему митного управління ризиками (CRMS);

– внесок уповноважених економічних операторів (АЕО) у митно-торговельне партнерство гарантує та сприяє законній торгівлі;

– аналіз ризику безпеки перед прибуттям / попереднім вибуттям на основі інформації про вантаж, яка була подана трейдерами в електронному вигляді до прибуття або відправлення товарів в / з ЄС, зокрема, для забезпечення безпеки [4].

Після впровадження управління ризиками в законодавчій базі ЄС Європейська Комісія 21 серпня 2014 року прийняла повідомлення про Стратегію ЄС та План дій з управління митними ризиками: «Протидія ризикам, посилення безпеки ланцюга поставок та спрощення торгівлі» [5]. Так, Європейська комісія затвердила нову стратегію і детальний план дій для поліпшення системи управління ризиками. Нова стратегія мала на меті виявити та контролювати ризики в міжнародному ланцюзі поставок товарів.

Рада з питань конкурентоспроможності 4 грудня 2014 року схвалила Стратегію та План дій та закликала держави-члени та Комісію реалізувати їх та прийняти реалістичну та детальну дорожню карту. 19 липня 2016 року Комісія прийняла доповідь про прогрес стратегії ЄС та Плану дій з управління митними ризиками. 6 грудня 2016 року Рада на своєму 3506-му засіданні прийняла Висновки Ради щодо звіту про хід виконання Стратегії ЄС та Плану дій з управління митними ризиками. 20 липня 2018 року Комісія ухвалила другий звіт про хід виконання та робочий документ щодо Стратегії та Плану дій ЄС. Звіт, у відповідь на висновки Ради від грудня 2016 року, надає загальну якісну оцінку виконання стратегії та плану дій ЄС [6].

Зазначена оцінка дає змогу зробити висновок про значний прогрес, досягнутий всіма державами-членами та Комісією, особливо у посиленні співпраці між усіма сторонами, залученими до управління митними ризиками, а також у започаткуванні нових ініціатив.

Згідно з доповіддю, зараз реалізовано або знаходяться на етапі реалізації практично всі заходи, визначені в Стратегії Комісії 2014 року та Плані дій щодо поліпшення управління митними ризиками. Проте у доповіді також наголошується, що митниця ЄС повинна постійно адаптуватися до нових загроз і викликів, таких як тероризм, щоб сприяти безпеці громадян ЄС. Водночас у доповіді також наголошується на важливості більш ефективного управління митними ризиками для сприяння посиленню безпеки міжнародних торговельних потоків та захисту фінансових інтересів ЄС.

Отже, Комісія продовжує, разом з державами-членами і бізнесу, розробляти ІТ-системи, що лежать в основі впровадження системи управління ризиками. Повний набір ІТ-систем сприятиме подальшій модернізації та гармонізації імпорту, експорту та імпорту транзитних процесів, а також запровадженню нової концепції, такої як централізоване оформлення. Комісії та державам-членам не вдасться забезпечити розробку і впровадження зазначених систем до 2020 року. Це пояснюється обмеженим часом та фінансовими ресурсами, доступними в рамках програми, а також ступенем складності багатьох різних з'єднувальних елементів, тому Комісія має прийняти пропозицію внести зміни до статті 278 Кодексу про продовження терміну дії закону (перехідний період) для перенесення впровадження деяких ІТ-додатків з 2020 на 2025 рік. Отже, повне впровадження митних інформаційних систем передбачено на 2025 рік.

З метою реалізації СУР в митній службі Євросоюзу застосовуються автоматизовані інформаційні системи. Система RIF (Risk Information Form) була введена в дію з квітня 2005 року та дозволяє швидко, надійно та безпечно обмінюватися інформацією, що стосується митного контролю. Завдяки системі митниця може поширювати інформацію, пов'язану з ризиками. Оскільки аналіз та управління ризиками – це динамічний процес, в рамках якого існує необхідність використовувати актуальну інформацію, в ЄС передбачена діяльність Центрів інформації та аналізу ризиків. Підходи до зберігання, отримання та обробки інформації постійно змінюються та вдосконалюються, у зв'язку з чим для побудови та ефективного функціонування моделі управління ризиками використовуються сучасні програмні засоби.

В ЄС існують три напрямки, в рамках яких відбувається обмін інформацією:

1. Митниця – Митниця. Митні органи країн-учасниць ЄС працюють в інформаційній взаємодії. Інформація про ризики поширюється в межах митниць всіх членів ЄС з метою мінімізації негативних наслідків. Така передача інформації відбувається в рамках мережі зв'язків CIS (Customs Information System). Зазначена система впроваджена в роботу всіх основних портів і аеропортів. В неї входить база даних, яка містить інформацію про можливі або ті, що вже відбулися злочини й порушення, отриману від будь-якої країни ЄС.

2. Митниця-Бізнес. Представники бізнесу є цінним інформаційним ресурсом та можуть надавати необхідну інформацію.

3. Митниця – Інші відомства. Митниці можуть мати доступ до даних інших державних структур (податкових, правоохоронних органів та ін.). Ці структури регулярно передають митницям інформацію про недобросовісних учасників зовнішньоекономічної діяльності. Крім того, при аналізі та оцінці ризику можливим є пряме використання баз даних служб

охорони державного кордону, соціального страхування, державних реєстрів.

Дані напрямки забезпечують митниці ЄС повною, достовірною та актуальною інформацією про діяльність учасників ЗЕД, потенційні або вже виявлені правопорушення. Отже, завдяки існуванню потужних інформаційних потоків, СУР ефективно функціонує.

У країнах Євросоюзу методи аналізу ризиків ґрунтуються на методі SWOT-аналізу або на методі FAA – «аналіз п'яти характеристик». Ці методи базуються на електронній мережі зв'язків CIS (Customs Information System) і регламентуються Рамковими стандартами, розробленими Світовою Організацією Торгівлі [8].

Наприклад, у Великобританії щорічно формується рейтинг за результатами аналізу ризиків для використання цієї інформації в Центральному офісі аналізу ризиків, який розташовано в Лондоні [9]. Його основна функція – розробка ефективних способів застосування СУР та дослідження факторів, які можуть поліпшити діяльність Королівської митної та акцизної служби. Також розробляються рекомендації для використання в будь-якій системі управління ризиками. Державна установа в Великобританії Королівська митна і акцизна служба (Her Majesty's Revenue and Customs, HMRC), яка контролює перевезення вантажів через кордон країни, стягує мито і збори. Метою створення цієї організації було сприяння фінансовій безпеці держави. Дана служба здійснює збір інформації як всередині королівства, так і за його межами, а також здійснює її аналіз з метою оцінки ризиків.

Великобританія також є учасницею єдиної комп'ютеризованої системи ЄС з контролю за рухом підакцизних товарів (EMCS). Ця система створена і введена в дію з 1 січня 2011 року на підставі Директиви Ради ЄС № 2008/118 / ЕЕС. Ця система охоплює весь рух підакцизних товарів по території ЄС щодо яких діє відстрочка або не сплачено відповідні податки або збори. Всього цією системою охоплено понад 150 тисяч торгових підприємств у 27 країнах ЄС [3]. Така система, з одного боку, дозволяє податковим органам контролювати рух товарів, щодо яких залишається заборгованість по податках, а з іншого боку дозволяє цим товарам рухатися в торговій мережі до продажу кінцевому споживачу, підтримуючи повну інформованість як податкового органу, так і власника.

У Великобританії митниці розміщені в прикордонних пунктах (морські порти й аеропорти), великих економічних центрах країни та на територіях з особливим статусом.

Королівська акцизна митна служба використовує СУР, яка складається з таких основних елементів:

– визначення рівня ризику з використанням автоматизованої системи;

– використання інформації правоохоронних підрозділів митних органів;

– застосування інтуїтивного підходу посадовою особою митного органу.

Забезпечують контроль за допомогою автоматизованої системи визначення рівня ризику 20 співробітників, а також співробітники, які здійснюють фактичний контроль товарів (оглядова група). У режимі реального часу співробітниками проводиться моніторинг товарів, що ввозяться із застосуванням автоматизованої системи визначення ризику. У Центрі попереднього аналізу також впроваджено програмний продукт SARA, що дозволяє виявляти контрабандні вантажі. Оцінка ризиків базується на наступних компонентах: спеціальні джерела, інформація розвідки, відкриті джерела, показники ризиків, інформація від партнерів, зворотний зв'язок, тестування ризиків, попередні результати. Програма дуже зручна: існує можливість задати будь-яке обмеження за кількістю індикаторів ризику, розділити шкалу кінцевого коефіцієнта на будь-яку кількість секторів.

Крім механізму визначення рівня ризику СУР, існує інструмент випадкової вибірки, за підсумками застосування якого поставки з низьким рівнем ризику можуть бути піддані випадковому контролю за отриманими результатами роботи. Якщо прийнято рішення про проведення митного огляду, транспортний засіб спочатку спрямовується на інспектування, де застосовується пересувний рентгенівський інспекційно-доглядовий комплекс. Він дозволяє за 5 хвилин отримати рентгенівський знімок всього транспортного засобу з вантажем. У результаті дослідження знімка приймається рішення про проведення митного огляду в критому оглядовому майданчику або приймається рішення, що необхідність в огляді відсутня. Результати огляду передаються по електронних каналах зв'язку до Центру і регіонального митного відомства.

У Великобританії щорічно формується рейтинг за результатами аналізу ризиків для використання цієї інформації в Центральному офісі аналізу ризиків, який розташовується в Лондоні. Його основна функція – розробка ефективних способів застосування СУР і дослідження факторів, які можуть поліпшити діяльність Королівської митної та акцизної служби.

Митні органи Великобританії мають відділ, який здійснює контроль за діяльністю платників податків, а саме, розвідувальну службу (Risk and Intelligence Service). Діяльність Служби ризиків та розвідки (RIS) спрямована на те, щоб вся робота з впровадження та дотримання HMRC підтримувалася якомога кращою інформацією щодо ризику.

Управління використовує інформацію з широкого спектра джерел, щоб спрямувати зусилля на перевірку та дотримання вимог з метою найкращого ефекту, зменшивши навантаження на клієнтів, які відповідають вимогам, RIS Intel (Intelligence, Development and Integration) – ця команда здійснює розвідку та оцінює ризик, повідомляючи відповідну інформацію в HMRC[9].

У Великобританії застосування автоматизованої системи визначення рівня ризику можна розглянути на прикладі роботи Центру попереднього аналізу (Pre-Selection Hub), який був утворений 1 травня 2004 року в м. Дувр (найбільший морський порт UK) і Центрального офісу аналізу ризиків (Central Risk Analysis, CRA). Pre-Selection Hub – це регіональний підрозділ митних органів, який контролює переміщення вантажів через кордон на південному сході країни. Заснований центр на структурному підрозділі оцінки й управління ризиками Королівської митної та акцизної служби, який має єдину базу даних, пов'язану з базами даних правоохоронних органів. Митний контроль і СУР сконцентровані саме тут, тому що в регіоні дій центру знаходяться 8 портових митниць, які фактично є прикордонними.

Особливість СУР у Великобританії полягає в здатності до оновлення і самовдосконалення. Система управління ризиками як видає певні вказівки з митного контролю, так і збирає інформацію про результати застосування цих вказівок. Отже, вона аналізує інформацію про ефективність заходів щодо мінімізації ризиків. З метою врахування особливостей різних митниць в програмі передбачена можливість використання функції локальних правил (local rules). Кожна митниця має свою специфіку в залежності від експортної або імпортної спрямованості; товарів, які здебільшого перевозять через певну митницю; розташування на кордоні або всередині країни і т.д. У зв'язку з цим, одна і та ж модель управління ризиками може мати різні показники ефективності в різних митницях.

Висновки. Попри те, що європейська і українська СУР створені на базі одних і тих же міжнародних стандартів, у вітчизняному варіанті є багато особливостей, які заважають підвищенню ефективності СУР. В Європі налагоджено тісну співпрацю між країнами в галузі роботи СУР, є загальні стандарти, нормативні документи і центри, які оперативно обмінюються інформацією. Значно менше обмінюються вітчизняні митниці інформацією не тільки з сусідніми митними органами, а й з іншими українськими відомствами, бізнесом. По-друге, європейська СУР швидше оцінює якість дотримання законодавства учасниками ЗЕД, в той час як українська версія СУР ставить на перше місце наповнення бюджету. Ще одна важлива відмінність – це постмитний контроль. Його українська версія також орієнтована, головним чином, на те, щоб донарахувати митні платежі учасникам ЗЕД, замість того, щоб підвищити рівень достовірності інформації й перевірити виконання вимог законодавства. Нарешті, одна з головних відмінностей – це робота уповноважених економічних операторів. В Європі їх близько 17 тисяч, а в Україні їх немає, попри те, що кількість учасників ЗЕД нараховує тисячі компаній. У результаті митні органи просто не мають доступу до реальної та об'єктивної інформації, яку їм міг би надати бізнес. Доведено, що Митний кодекс України вже у 2012 р. містив положення, які регламентують статус уповноваженого економічного оператора, якому повинні надаватися певні преференції щодо спрощення проходження митного контролю та/або щодо його надійності й безпечності. Проаналізовано, що митні органи України вже давно мали можливість надавати статус «уповноваженого економічного оператора» відповідним заявникам та, як вбачається з положень чинного Митного кодексу України, видавати відповідні сертифікати, проводити їх реєстрацію в Єдиному реєстрі УЕО.

Література:

1. Про розвиток системи управління ризиками у сфері митного контролю на період до 2022 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 р. № 978-р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/978-2017-р (дата звернення: 10.09.2019).
2. REGULATION (EU) No 952/2013 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 9 October 2013 laying down the Union Customs Code. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1521191466211&uri=CELEX:02013R0952-20161224 (Last accessed: 06.09.2019).
3. Бойкова М. В. Зарубежный опыт таможенного администрирования / М.В. Бойкова; под общ. ред. В.В. Макрусева. М. : РИО Российской таможенной академии, 2017. 130 с.
4. Customs Risk management in details URL:https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/customs-risk-management/why-is-risk-management-crucial_en (Last accessed: 06.09.2019).
5. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council and the European Economic and Social Committee on the EU Strategy and Action Plan for customs risk management: Tackling risks, strengthening supply chain security and facilitating trade (COM/2014/0527 final). European Commission. Taxation and Customs Union. URL: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2014:0527:FIN (Last accessed: 06.09.2019).
6. The priorities: EU Strategy and Action Plan for customs Risk Management. Official web-site URL: https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/customs-risk-management/priorities-eu-strategy-action-plan-customs-risk-management_en (Last accessed: 06.09.2019).
7. REPORT FROM THE COMMISSION TO THE COUNCIL AND THE EUROPEAN PARLIAMENT. Second Progress Report on the implementation of the EU Strategy and Action Plan for customs risk management. Brussels, 20.7.2018 COM(2018) 549 final URL: https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/crm_second_progress_report.pdf (Last accessed: 14.09.2019).
8. Трю К. С. Система компетенции по изданию нормативных актов в Европейском Сообществе и в Европейском Союзе. *Times.* 2002. №7. С. 44.

9. Introduction and overview of oils activity: roles and responsibilities: Risk and Intelligence Service (RIS) URL:https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/oils-technical-manual/hcoteg10790(Last accessed: 06.09.2019).

References:

1. Cabinet of Ministers of Ukraine (2017). On the development of the risk management system in the field of customs control for the period up to 2022 (Decree No. 978-p, December 27). Retrieved from http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/978-2017-p. [in Ukrainian].
2. Official website of the European Union (2019). REGULATION (EU) No 952/2013 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 9 October 2013 laying down the Union Customs Code. Retrieved from https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1521191466211&uri=CELEX:02013R0952-20161224.
3. Bojkova, M. V. (2017). Zarubezhnyj opyt tamozhennoho admynystryrovanyia. Moscow: RIO Russian Customs Academy [in Russ.].
4. Official website of the European Union. (2019). Customs Risk management in details. Retrieved from https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/customs-risk-management/why-is-risk-management-crucial_en.
5. Official website of the European Union (2019). Communication from the Commission to the European Parliament, the Council and the European Economic and Social Committee on the EU Strategy and Action Plan for customs risk management: Tackling risks, strengthening supply chain security and facilitating trade (COM/2014/0527 final). European Commission. Taxation and Customs Union. Retrieved from http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2014:0527:FIN.
6. Official website of the European Union (2019). The priorities: EU Strategy and Action Plan for customs Risk Management. Retrieved from https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/customs-risk-management/priorities-eu-strategy-action-plan-customs-risk-management_en.
7. REPORT FROM THE COMMISSION TO THE COUNCIL AND THE EUROPEAN PARLIAMENT. Second Progress Report on the implementation of the EU Strategy and Action Plan for customs risk management. Brussels, 20.7.2018 COM(2018) 549 final. Retrieved from https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/crm_second_progress_report.pdf.
8. Triu, K. S. (2002). The competency system for the publication of regulations in the European Community and in the European Union. *Times*, 7, 44 [in Russ.].
9. The websites of all government departments of UK (2019). Introduction and overview of oils activity: roles and responsibilities: Risk and Intelligence Service (RIS). Retrieved from https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/oils-technical-manual/hcoteg10790.

Ця робота ліцензована Creative Commons Attribution 4.0 International License

ISSN 2521-6392

МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

MODERN ECONOMICS

ЕЛЕКТРОННЕ НАУКОВЕ ФАХОВЕ
ВИДАННЯ З ЕКОНОМІЧНИХ НАУК

#17 (2019)
Жовтень 2019

DOI: HTTPS://DOI.ORG/10.31521/MODECON

МИКОЛАЇВ | 2019

https://modecon.mnau.edu.ua

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Modern Economics

Електронне наукове фахове видання з економічних наук

ISSN 2521-6392
DOI: https://doi.org/10.31521/modecon

Виходить 6 разів на рік

№ 17 (2019)
Жовтень 2019

Миколаїв
2019

Засновник: Миколаївський національний аграрний університет.

Головний редактор: СІРЕНКО Н. М. – д-р екон. наук, професор.

Заступник головного редактора: ЧЕРВЕН І. І. – д-р екон. наук, професор.

Відповідальний секретар: ПОЛТОРАК А. С. – канд. екон. наук, доцент.

Члени редакційної колегії:

НОВІКОВ О. Є. – д-р екон. наук, професор; ПОТРИВАЄВА Н. В. – д-р екон. наук, професор; ВИШНЕВСЬКА О. М. – д-р екон. наук, професор; БАНЄВА І. О. – д-р екон. наук, професор; БАРАНОВА В. Г. – д-р екон. наук, професор; ГАВРИШ В. І. – д-р екон. наук, професор; ГАРКУША О. М. – д-р екон. наук, професор; ГОНЧАРЕНКО І. В. – д-р екон. наук, професор; ГУДЗИНСЬКИЙ О. Д. – д-р екон. наук, професор; ДУБІНІНА М. В. – д-р екон. наук, професор; ЄРМАКОВ О. Ю. – д-р екон. наук, професор; ІРТИЩЕВА І. О. – д-р екон. наук, професор; КІЩАК І. Т. – д-р екон. наук, професор; КОТИКОВА О. І. – д-р екон. наук, професор; КЛЮЧНИК А. В. – д-р екон. наук, професор; КСЬОНЖИК І. В. – д-р екон. наук, доцент; ЛУНКІНА Т. І. – д-р екон. наук, доцент; ПОГРІЩУК Б. В. – д-р екон. наук, професор; САХАЦЬКИЙ М. П. – д-р екон. наук, професор; УШКАРЕНКО Ю. В. – д-р екон. наук, професор; ШЕБАНІНА О. В. – д-р екон. наук, професор; ЯЦЕНКО В. М. – д-р екон. наук, професор; БАБЕНКО М. Д. – канд. екон. наук, доцент; БАРИШЕВСЬКА І. В. – канд. екон. наук, доцент; БУРКОВСЬКА А. В. – канд. екон. наук, доцент; КЛОЧАН В. П. – канд. екон. наук, доцент; КОЗАЧЕНКО Л. А. – канд. екон. наук, доцент; КУЗЬОМА В. В. – канд. екон. наук, доцент; МЕЛЬНИК О. І. – канд. екон. наук, доцент; СИРЦЕВА С. В. – канд. екон. наук, доцент; ЧЕБАН Ю. Ю. – канд. екон. наук, доцент; ШИШПАНОВА Н. О. – канд. екон. наук; АСТАФ'ЄВА В. О. – канд. екон. наук, доцент (Республіка Білорусь); БУРДІНА М. – канд. екон. наук, доцент (США); НОР С. М. – канд. екон. наук (Малайзія); МАМРАЄВА Д. Г. – канд. екон. наук, доцент (Республіка Казахстан); КАРУЗО Д. – канд. екон. наук (Італія); САНДАЛ Я.-У. – д-р екон. наук, професор (Норвегія).

Електронне наукове видання «Modern Economics» входить до списку електронних періодичних видань, що включені до **Категорії Б** переліку наукових **фахових** видань України (галузь: економічні науки), в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук (наказ Міністерства освіти і науки України від 07.11.2018 р. № 1218).

У 2017 році Міжнародний Центр періодичних видань (ISSN International Centre, Париж) включив Електронне наукове видання «Modern Economics» до міжнародного реєстру періодичних засобів масової інформації і надав йому числовий код міжнародної ідентифікації: **ISSN 2521-6392** (Online).

Рекомендовано до поширення в мережі Інтернет вченою радою Миколаївського національного аграрного університету (протокол № 2 від 22 жовтня 2019 р.).

Виходить 6 разів на рік.
Посилання на видання обов'язкові.
Точка зору редакційної колегії не завжди збігається з позицією авторів.
Адреса редакції: 54020, Миколаїв, вул. Георгія Гонгадзе, 9,
Миколаївський національний аграрний університет
тел.: +380 (512) 58-03-25
https://modecon.mnau.edu.ua
DOI: https://doi.org/10.31521/modecon
e-mail: modecon@mnau.edu.ua

Modern Economics №17(2019)
Електронне наукове фахове видання

З М І С Т

Антонова О. В.
Три шляхи застосування ACMP-технологій у сучасній рекламі та маркетингу (ENGLISH) ... 6
Баєтул Г. П.
Оцінка бюджетного механізму у контексті проведення фінансової децентралізації 11
Базенко О. Д., Ручинська Н. С.
Впровадження електронного урядування в Україні 15
Баришевська І. В., Гринчук Ю. В.
Аналіз фінансової стійкості на основі альтернативних рішень управління витратами сільськогосподарських підприємств 20
Бєлова І. В., Дідик О. В., Нілова Н. М.
Інструменти капіталу та їх вплив на рівень фінансового стресу в країнах ЄС 26
Бобровська Н. В., Біліченко О. С., Іваськевич М. В.
Напрями й особливості формування екологічної свідомості молоді 33
Боднар О. А., Гринчук Ю. В., Бережанський С. О.
Особливості фінансування санаційних заходів 39
Борщ В. І., Айзенштат А. Л.
Колаборативний підхід до управління з використанням тристоронньої моделі менеджменту (ENGLISH) 45
Бурковська А. В., Шевченко В. М.
Особливості валютного регулювання в Україні 50
Васільєва Л. М.
Державна підтримка аграрного сектору економіки країни в умовах функціонування в складі СОТ як основа забезпечення продовольчої безпеки 55
Грінько А. П., Гринько П. Л.
Інноваційний розвиток бізнесу як основа цифрової економіки 61
Дем'янчук М. А., Єдакіна М. С.
Економетрична модель залежності відрахувань на соціальні виплати підприємств та їх фінансових результатів 68
Дубина М. В., Жаворонок А. В., Федишин М. П.
Формування інституційного середовища розвитку криптовалют в Україні 80
Дюк А. А.
Соціальне підприємництво як інноваційна форма організації бізнесу 86
Єфремова Н. О.
Стратегічне управління ризиками на біржовому ринку сільськогосподарської продукції 94
Желізняк Р. Й., Бонецький О. О., Жулевич М. І.
Розвиток світового ринку страхування в умовах діджиталізації 100
Кулиняк Ю. І., Кіндрацька Г. І.
Діагностика стану та перспективи врегулювання неплатоспроможності українських підприємств за результатами міжнаціональних порівнянь 105
Купчак М. Я., Саміло А. В.
Мотивація як засіб ефективного функціонування менеджменту у сфері цивільного захисту 116
Лагодієнко Н. В., Бондаренко Г. Ю., Тарасенко В. П.
Особливості податкового планування в управлінні підприємством: методи та інструменти 121
Лесік І. М.
Соціально-економічні небезпеки безробіття для інфраструктури аграрного ринку України 127

Мажара Г. А., Капустян В. О.
Гіперболізоване дисконтування на прикладах поведінки економічних агентів з різними когнітивними функціями 133
Мельник Л. В.
Управління системними ризиками ресурсного потенціалу іпотечного кредитування в аграрній сфері 139
Міньковська А. В.
Забезпеченість трудовими ресурсами та їх вплив на економічну активність східного регіону 147
Мороз Т. О.
Перспективи використання блокчейн-технології в аграрному секторі економіки 153
Мулик Т. О.
Організація діагностики діяльності підприємства та його бізнес-процесів: теоретико-методичні підходи 158
Мульска О. П., Іванюк У. В.
Добробут дітей в економіці України: аналіз та моделювання (ENGLISH) 165
Найденко О. Є., Рєзнікова Є. С.
Боротьба з контрабандою як один із методів забезпечення митної безпеки держави 172
Неліпович О. В.
Особливості застосування автоматизованих систем управління митними ризиками: європейський досвід 177
Параниця Н. В., Чубенко В. Ю.
Проблеми та напрями вдосконалення банківської системи України 183
Порудєєва Т. В.
Оцінка розвитку зернового ринку Причорноморського регіону 187
Рабей Н. Р.
Тренди сучасного інтернет-маркетингу як основа для формування інтернет-стратегії підприємства 193
Рахман М. С., Маслій В. О.
Кон'юнктура споживчого ринку реклами в Україні 200
Рибачук В. П.
Еволюція теоретичних аспектів і визначення ролі інновацій у забезпеченні науково-технічного прогресу в економіці 204
Селінний М. М., Корма О. М.
Лісове господарство України: сучасний стан та перспективи розвитку 211
Сосновська О. О., Міняйленко І. В.
Фінансові потоки підприємства та напрями їх оптимізації 218
Тучак Т. В.
Соціалізація оподаткування доходів фізичних осіб: зарубіжний досвід та вітчизняна практика 226
Файвішенко Д. С.
Теоретичні основи стратегічного управління брендом 232
Хорунжак Н. М., Бойчик І. М., Спяк Г. І.
Обґрунтування індикаторів і формалізація інтегрального показника стратегічного аналізу підприємств 239
Шило Л. А., Кіржа К. Ю., Пятак Ю. С.
Удосконалення системи оплати праці на залізниці в умовах корпоратизації 244
Шишпанова Н. О.
Репутаційно-іміджевий підхід в управлінні фінансами страхових компаній 252